Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШОАТТА, 1 март, 1975 шу. • № 26 (5472). • Мах 2 кеп.

ПРОМЫШЛЕННОСТА ПРЕДПРИЯТЕЙ, ГIИШЛОШЪЕЧА ОРГАНИЗАЦЕЙ ТРАНСПОРТА, ХАЛКЪА БОАХАМА КХЫЧА ДОАКЪОЙ – ПРОИЗВОДСТВЕННИ УЧАСТКАЙ МАСТЕРАШКА

Деза новкъостий!

ЧIоагIа уйла тIаьхийта дийшар аз производстве мастера лоархIам лакхбара хьакъехьа КПСС ЦК-ас бачча соцама жоп луш Свердловски областа, Лихачева цIерагIча автомобильнии «Компрессор» яхачей московски заводий, Фрунзе цIерагIча Сумски машинаш еча завода, дуккхача кхыча предприятей мастераша яздаь письмош даь кхайкарали. Ленински партена цуц Центральни Комитета дег тIара баркал оалаши боарам боаццаш чIоагIа мутIахьей шо хилар. Вай Даьхен экономически низ айбе шун безам хилар хьахьокхаш да шун письмош. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа Котало яьккха 30 шу дузаш пятилетка чакхйоалача шерей тIайийца социалистически декхараш болхлоша цхьана кхоачашде мастераш чIоагIа лаьрхIа хиларо гешал ду машар чIоагIбара а халкъа вахара материальнии культурнии боарам лакка айбара а тIаерзаяь Коммунистически парте чакхйоаха арахьарен чурен политика йизза хьаллоацаш хилара.

Вай мехка боахам дегIабоалабара керттера лостам а лаьрхIа КПСС XXIV съездо белгалдаьд общественни производства эффективнос... хоадам. боллаш лакхъ... а. ХIанзарча хьалашка из никъ чакхбаккхар халкъа боахама деррига доакъошка, болх беча хIара моттиге болх тоабара маIан долаш да. Тоъал доккхача даькъе производственни участкаштеи цар кулгалхошта — мастерашти доагIаш да из. Духхьал укхаза, юххьанцарча къахьегама коллективашка, дийнача хIаман клеткашка санна, лел бухсоццача кхачча вай пачхьалкхоя экономика дегIаяра динамизм белгалъеш йола кхолламе процессаш.

Шо, новкъостий, боккха низ ба, ма-дарра аьлча, оаш шоай влияненца чулоац материальни рузкъа хьадеш йола ерригэ производство. Шоах дукхагIбараш опыт йола специалисташ терко йола хьехамхойи, хьинаре общественникаш, изобретателаши рационализатораши ба. Шоана юкъе бе-боагIача тайпарен са ца кходеш болх беш ба кхалнах-мастераш. Дуккхача хьале оаш хьегача къихи гIуллакхацарча шун безамахи, инициативах а компетентностах а, шоана нахапа болх бе харах тийша да заводийи фабрикийи, рудникий а шахтай а, гIишлоний, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой боахама гIуллакхашка толамаш доахилга. Мастера болх чоалханей массе тайпарей ба, цхьабакъла, цу цхьан ханна сий долаш а ба из. Мастер даим айхха болхлошца вувзавенна ва, царгара хьаэц цо вай общества цу хьалха латтача болхлой класса дикагIйола оамалаш, къахьегама коллективашка йоккха кхетам лу школа хул цунна. Производства дуккхача командираша из школа яьккхай. Ше ма-ярра Iомаяьй доал дара говзал, башха-дика кулгалхой а хинна дIаэттаб уж.

Карара пятилетка толаме чаккхъяккхен керда, атталгIа пятилетка дIайолаяра дика кийчо ен езаш бехктокхаме декхар латт хIанз советски халкъа хьалхашка. Дог тийша ва со, ах миллион болча мастерий отрядо из декхар кхоачашдеча юкъе шийгара доагIаш дола дакъа йоацаргдолгах.

Мукъаба сона шоаштеи шун участкай болхлоштеи советски халкъа ираза духьа къахьегача кхы а доккхагIа хIамаш карагIдувлар, унахцIенеи ираз долаш дахари ловш ловпа баккха.

Л. БРЕЖНЕВ,
Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙНИ АКТИВА СОБРАНИ

Селхан, 28 феврале, Грозне КПСС обкома йоккхача зале республика партийни актива собрани хилар. Цига дийцар «КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенешка хьежжа республике законности правопорядоки чIоагIъяра хьакъехьара» дош.

Цига доклад йир парте обкома хьалхарча секретара **С. С. Апряткина.**

Докладах йолча пренеех къамаьлаш дир **Г. Ф. Галковас** — парте Ленински райкома хьалхарча секретара, **К. Т. Яндиева** — къахьегамхой депутатий Малгобекски городской Совета исполкома председатела, **Н. И. Гусмнина** — республика чурча гIуллакхий министра, **А. М. Космина** — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химкомбината парткома секретара, **В. А. Янгульбаева** — КПСС Ножай-Юрта райкома хьалхарча секретара, **А. Г. Митрофанова** — ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретара, **Р. М. Мальсагова** — парте Гудермесски райкома шоллагIча секретара, **А. И. Ростова** — республика прокурора, **С. В. Синельникова** — республика Министрий Совета председатела заместитела, **Ю. В. Сухорукова** — КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара.

Собране доакъашхоша тIайийцар берригa коммунисташ, советски, профсоюзни, комсомольски органий болхлой, республика берригa къахьегамхой законности правопорядоки дIахо чIоагIъяра де мел дезар дера хьинаре дакъа лацаоа тIахьехаш йола резолюци.

ЖУРНАЛИСТИЙ СОЮЗА ПРАВЛЕНЕ ПЛЕНУМ

Селхан Грозне хилар республика журналистий Союза правлене шоллагIа пленум. Цунна юкъе дакъа лаьцар республикански, районий, дукха тираж йолча газетий, радио, телевидене болхлоша.

«КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеши республика журналистий декхараши» яха доклад йир «Грозненский рабочий» газета редактора **Д. К. Безугле.**

Докладах лаьца къамаьлаш дир «Комсомольское племя» яхача газета редактора **Ю. А. Айдаева,** «Грозненский рабочий» газета редактора заместитела **Г. М. Погибела,** «Ленинан некъ» газета бехктохамерча секретара **С. Бердукаева,** Грозненски химически комбината болхлой профсоюза комитета председатела **И. А. Уткина,** Шелковской района «Строитель коммунизма» яхача газета редактора **М. Д. Мельничука,** КПСС Грозненски горкома оргготдела заведующе заместитела **В. М. Лавриненкос,** телевидене Грозненски студе воккхагIволча редактора **Я. И. Вайхсельбаума,** кхычар а.

Пленума балха юкъе дакъа лоацаш хилаб КПСС Нохч-ГIалгIай обкома кепайоазон, радиовещане, телевидене сектора заведующи **Р. М. Нашкоев.**

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХА ЛАТТАЧА КХАЛНАЬХА РЕСПУБЛИКАНСКИ СЛЕТЕ ДАКЪА ЛОАЦАРАША НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН БЕРРИГАЧА КХАЛНАХАГА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Деза кхалнах!

Производстве хьалха латтача кхалнаьха республикански слет гулъеннай КПСС ЦК декабрьски (1974 ш) Пленума решенеша, КПСС Центральни Комитето партеца, советски халкъага даьча Кхайкаралo, пятилетка чакхйоалача шера халкъа боахама план хана хьалха кхоачашъяри ийсалгIа пятилетка толаме чаккхъяккхари духьа промышленноста, гIишлошъяра, транспорта, юрта боахама болхлоша лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхья хьакъехьарча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамаша къахьегамеи политически хьинар чIоагIа айдаьча хьалашка.

Чакхдаьннад партеи халкъон КПСС XXIV съезда исторически решенеш, цар кийчбаь чурчеи арахьарчеи политика никъ чакхбаккхара партеи халкъон тIагIерттa болх беш даьккха диъ шу. Халкъа боахам хийца дегIабоагIилга Iалашдаьд, дIахьалхашкахьа боккха гIа баьккхаб коммунизма материально-технически база хьаяра.

ТIа-тIа лакхлуш болча халкъа хьал-торон боарамо тешал ду. Даьхен экономически низ айбара, халкъа вахара материальнии культурнии боарам лакхбара тIаберзабаь парте чакхбоахача наькъах хьадда гIуллакхаш хулеш хилара.

Деррига вай толамаш — из да турпалча болхлой классо, сийлахьча колхозни ахархоша, халкъа интеллигенце, советски кхалнаха, кагирхоша, вай Даьхен массе къамах болча къахьегамхоша хьинаре къахьегарах даьхинар.

Вай мехка экономика дегIайоалаеча даца доагIаш дола дакъа лоац Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша. ДIайахача диъ шера болх бе йолаяйнтай керда производственни мощностащ, планал совгIа арахийцай 40 миллион сома маьха промышленни продукци, къовсам лоаттабу арахеца продукци дикагIа хилийтар духьа.

ДIахо дегIанхаб республика юрта боахам. ЧIоагIлуш латт колхозийи совхозийи материально-технически база, производствана юкъеэзад хий декха керда лаьттаи кхашка дукхагIа тесс минеральни удобренеш.

ЧакхйоахаI я юрта боахама дIахо специализации интенсификации яра а юртбоахама продуктай производство промышленни ларда тIа яккхара а тIаерзаяь мероприятеш.

Къахьегама вахта лелае ма йоагIара лелаю вай республикерча кхалнаха. Промышленностен юрта боахамеи, просвещене а унахцIено лораеча а, Iилмеи культуреи — массе метте къахьегамца коммунистически гIуллакхаш мишта леладе деза хьахьокх цар. Боахама, Iилма, культура дакъа даш шоай хьинари говзали кхалнаха хьа ца гойташ.

ХIанз республика халкъа боахаме болх беш ба 160 эзар кхалнах, вешта аьлча берригача болхлоехи гIуллакхеча нахахи 50 процент совгIа. Цхьа эзари ах эзари гарга кхалнах ба хоржача комитеташка болх беш, 52 эзар совгIа кхалнах профсоюзнии комсомольскии активисташ ба, 4679 кхалсаг — Лакхехьарчеи моттигерчеи Советий депутаташ. 70 эзар кхалсаго дакъа лоац къахьегамца коммунистически гIуллакх леладара тIехьарча боламе.

Даьхено чIоагIа мах бу советски кхалнаха шоай хьинар ца кходеш хьегача къин. Халкъа боахам дегIабоалабеча тIехдаьнна доккха дакъа лацарах вай республикерча нийс кхалсага Социалистически Къахьегама Турпала цIи еннай. Аллха дIадахача укх шин шера Советски Союза орденаши медалаши еннай 384 кхалсага.

Оаха, производстве хьалха латтача кхалнаьха Республикански слете дакъа лоацараша, дег тIара баркал оал хьамсарча Коммунистически партена цо хIара денна йоакхо ярах.

1975 шу ерригача планете кхалсага Шу санна белгалдоакх. Тхо кхайк шуга, Нохч-ГIалгIайчен къахьегa кхалнах, вайна деза долча укх шерара декхараш кхоачашдар духьа кхы а шерагIа социалистически яхь йоаржаяра шо тIахьехаш. Цу гIуллакха мел эша торонаш вайга йолаш я. Керттердар — биззагIа царех пайда эцар.

Ихе шера план кхоачаш тIехкхоачаши ер духьа лоаттабу къовсам къахьегача хIара кхалсага дего кхоабалдеш дола, шийна хьашт долаш дола гIуллакх а хинна вIаотта деза.

Промышленносте балха бола берригa кхалнах тIахьех оаха шоай социалистически декхараш ханал хьалха, 1975 шера 26 декабре кхоачашделга, технически прогресса, болх беча хIара моттиге къахьегама овсарле лакхъяра, арахецача продукце ликал тоаяра тIехьарча къовсаме хьалха латтилга шоай патриотически декхар лархIара.

Шуга кхайк тхо, юрташкара къахьега кхалнах! Хийцце юкъе гIо укх шера 510 эзар тонн ялат даккхар духьа лоаттабеча къовсама. Деррига низаш тIадохийтаргда вай хIара гектара тIара 35 центнерал кIезигагIа йоацаш хьажкIаши 40 центнер дуген гулдар духьа. Кхацкара деррига балхаш шоай ханнахьеи дикеи чакхдоахилга Iалашдергда вай, хий дехкача лаьттай хIара гектарах, удобреней хIара центнерах пайда дикагIа эцаргба, ерригача юртбоахама культурай хьувкъам лакхбергбола гIуллакх вIаштIехьдаккхара.

Оаха тIахьех шо шера 1000 а кхы дуккагIа а центнер шура яккхар духьа лелаеча яхьа юкъебахача республикерча хьалха латтача доаркай почин хьаллацара.

ХIанз, юрта боахама деррига доакъош энергеци техникаци тIа-тIа дукхагIа кийчдеш латтача хана, къаьстта боккха хул механизаторски специальносташ Iомаяра лоархIам.

Тхо шуга кхайк деза кхалнах, механизаторий сийлахьа мугIараш шердара шо тIахьехаш. 1975 шера республикерча 1000 кхалсаго трактористийи комбайнерийи специальность Iомаергйола гIуллакх вIаштIехьдоаккхаргда вай: Ачхой-Мартановски районе — 100, Веденски — 25, Грозненски — 100, Гудермесски — 50, Наурски — 100, Надтеречни — 100, Ножай-Юртовски — 25, Назрановски — 50, Шалински — 100, Шелковской — 150, Малгобекски — 50, Советски — 25, Сунженски — 75, Урус-Мартановски районе — 50 кхалсаг.

Са ца кходеш къахьегаш, хьинаре общественница йола советски кхалсаг массаза а хиннай, хIанз а я къона смена хьалкхеер. Воай деррига низаш дIахо а дIагерга вай кагирхой хьалкхебара, хьехам телара болам дегIабоалабара.

ДIакхайкаду оаха, республикерча кхалнаха тхоай тIахьехам дег тIара раьза хиннa хьаллоацаргболгах тхоаш чIоагIа дог тийша хилар.

Деза кхалнах!

Вай парте Центральни Комитет кхайкай вайга общественни вахаре, Дай-мехка ираза духьа кхолламе къахьегача кхы а хьинарегIа дакъа лацара вай тIахьехаш.

ТIаккха, цIаккха а хьинар чаьI ца долийташ къахьегаргда вай пятилетка чакхйоалача шера КПСС XXIV съезда решенеш, ийсалгIа пятилетка заданеш толаме кхоачашъяр духьа.

Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа советски халкъо Котало яьккха 30 шу дизара къахьегама кердача толамашца накъа гIоргда вай.

Вай низаш, опыт, хьинаре къахьегам — пятилеткана!

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХА ЛАТТАЧА КХАЛНАЬХА РЕСПУБЛИКАНСКИ СЛЕТ

Самардийнахьа В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецe кхалнаьха - производстве хьалхалаттарий республикански слет хилар. Из хьайийллар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара **С. С. Апряткина.** «Пятилетка чакхйоалача шера — тIехдика къахьегам» яха доклад йир парте обкома секретара **М. А. Керимова.**

Доклад ювцаш къамаьлаш дир Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза комбайнерка **К. А. Дудуркаевас,** Назрановски «Электроинструмент» завода мастера **Л. Аушевас,** Гудермесски мединструмент завода токара **Л. Д. Жуковас,** парте Грозненски горкома секретара **К. С. Салтаханова,** СМУ-3 каменщикий бригадира **М. Накаевас,** Наурски района «Плодопитомнический» совхоза директора, **В. Ф. Зверьковас,** республика писателий Союза правлене председатела **Р. С. Ахматовас,** ВЛКСМ Нохч - ГIалгIай обкома хьалхарча секретара **Т. У. Махмудхаджиевас,** Къилбаседа - ХIирий АССР социальни Iалашон министра **Т. С. Хабицевас,** Ножай - Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка кхедеча звено звеньеваяс **М. Ильмановас,** Махачкалински III Интернационала цIерагIча кIадаш деча фабрика браковщицас **М. Р. Азизовас.**

Слета балха юкъе дакъа доацаш бар КПСС обкома секретарь М. О. Бузуртанов, бюро членаш Р. В. Вахаев, О. С. Беляев, Н. И. Семенов.

Гулбенначар Нохч-ГIалгIай АССР берригача кхалнахага даь Кхайкарал тIайийцар. Цуна тахан газета тIа кепатох.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

1975 шера 14 феврале арадаьннача СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагIа 1974 шера халкъа боахама планаш а лаьттанцарен хьайбашкарен йоала продукташ, дукхагIа яхаран, пачхьалкхена йохкаран халкъбоахама планаши тIайица декхараши кхоачашдара тIехьарча Ерригсоюзни социалистически яхье толамаш дахарахи хьинаре къахьегарахи СССР орденаши медалаши еннай РСФСР юрта боахаме хьалхалаттараштa.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Абжилиев Язу Акбердиевича — Шелковской района «Червленский» колхоза техника.

Арев Владимир Кондратьевича — Наурски района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Арсалиева Пихан Галдаевнайна — Веденски района КПСС XXII съезда цIерагIча колхоза колхозхочоа.

Асиев Салман Муталиновича — Шелковской района «Червленский» колхоза воккхагIволча жа Iуна.

Аушев Хьусена Махьмада — Назрановски района «Экажевский» совхоза тракториста.

Бахарева Тамара Павловнайна — Гудермесски оросительни системай гидротехника.

Берсанов Хожахмед Шахидовича — Гудермесски района «Дружба» яхача совхоза комбайнера.

Бийболатов Заурбек Керимовича — КПСС Урус-Мартановски райкома секретара.

Борисов Федор Григорьевича — «Сельхозтехника» Грозненски межрайонни объединене машинно - мелиоративни отряда начальника.

Брциев Борис Михайловича — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоза бригадира.

Важакова Любовь Филимоновнайна — Шалински района «Южный» яхача совхоза звеньевайна.

Васильков Федор Ивановича — халкъа тIахьожама Грозненски районни комитета председатела.

Волков Виктор Ивановича — Грозненски района «№ 1 йолча шурий» совхоза ветеринарни лора.

Газимиева Умийна — «Сельхозтехника» Шалински межрайонни объединене шофера.

Гандорова Луди Беслановнайна — Назрановски района Назрановски совхоз - техникума доярка.

Гаракоев Буге Ахмеда — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза бригадира.

Голикова Татьяна Павловнайна — Грозненски района «Первое мая» яхача колхоза бригадира.

Голучаева Марема — Шалински района «Шалинский» совхоза болхлочоа.

Горбачева Любовь Ивановнайна — Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза звеньевайна.

Горкун Раиса Ивановнайна — Сунженски района «Победа» яхача колхоза бригадира помощника.

Гудаев Рамзан Бакаровича — «Сельхозтехника» Веденски районни объединене управляющена.

Гулиев Аюпа Мовлена — Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза тракториста.

Дакаев Алхазур Хадаевича — Шалински района «Предгорный» совхоза тракториста.

(ДIахододар, Долалур № 25 йолча «Сердало» тIа.)

Далаков Муссар Абубакаровича — Ачхой - Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза директора.

Даурбекова ТIахIира Зинайна — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза доаркана.

Денискина Екатерина Акимовнайна — Шелковской района Червленски ялат дIачуийдеча пункта директора.

Джавбатыров ГIапура — Грозненски района «№ 1 йолча Шурий» совхоза бригадира.

Джайнабизов Салаудин Абдулхакимовича — Ножай-Юртовски района Ю. Гагарина цIерагIча колхоза зоотехника.

Джандаров Зайпула Ахьмада — Назрановски района къахьегамхой депутатий Долаковски юрта Совета исполкома председатела.

Дохтукаев Сайди Хазриевича — Шалински района КПСС XX съезда цIерагIча колхоза керттерча агронома.

Дуруев Ахмет Хункурпашаевича — Гудермесски района «40 лет Октября» яхача колхоза бригадира.

Жирютина Александра Александровнайна — Малгобекски района «Кавказ» яхача колхоза техника.

Закиев Термула — Надтеречни района «Минеральный» яхача совхоза воккхагIволча жа Iуна.

Зверкова Валентина Федоровнайна — Наурски района Наурски плодопитомнически совхоза директора.

Ильин Михаил Ивановича — КПСС Шалински райкома секретара.

Исаева Лейстайна — Грозненски района «Пригородный» совхоза болхлочоа.

Калаев Шудзи Ахмедовича — «Сельхозтехника» Урус - Мартановски районни объединене шофера.

Калинина Мария Фроловнайна — Наурски района «Советская Россия» яхача комсий совхоза доаркана.

Калинкин Александр Ивановича — Грозненски района «Атагинский» совхоза керттерча агронома.

Кирпа Любовь Ивановнайна — Сунженски района «Ассинский» совхоза болхлочоа.

Коригов Пейзе Султана — Малгобекски района «Ингушский» совхоза тракториста.

Костин Владимир Ивановича — Сунженски района «Ассинский» совхоза парткома секретара.

Кривцов Борис Александровича — Сунженски района ЦIена Эскара цIерагIча колхоза тракториста.

Кукаева Медана — Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза тракториста.

Липчанский Николай Федоровича — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза тракториста.

Макушенко Анна Никифоровнайна — Шелковской района Шелковской хин управлене регулировщика.

Миназов Лечи Тукаевича — КПСС Ачхой - Мартановски райкома секретара.

Морозова Людмила Константиновнайна — Шелковской района «Шелковский» госплемовцесовхоза йоккхагIйолча зоотехника - селекционера.

Мусаев Магомед Ибрагимовича — Урус - Мартановски района Мичурина цIерагIча совхоза бригадира.

Потемкин Виктор Алексеевича — Шелковской района «Шелковский» госплемовцесовхоза тракториста.

Пучаев Лечи Зайндиновича — Грозненски района «Атагинский» совхоза профсоюза болхлой комитета председатела.

Разыханов Яхьяйна — Гудермесски района «Кавказ» яхача колхоза керттерча зоотехника.

Садулхаджиев Абдул - Керим Магомедовича — Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза звеньевойна.

Сапаров Амадена — Ачхой-Мартановски района «Новосельский» совхоза тракториста.

Свидлов Василий Павловича — Наурски района «Красное знамя» яхача колхоза механически мастерской заведующена.

Семикозов Григорий Дмитриевича — Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза воккхагIволча жа Iуна.

Тайсумова Хамсата — Надтеречни района «Крутловский» комсий совхоза Iаьсий леладечоа.

Такалиева Хедена — Шалински района Куйбышева цIерагIча колхоза звеньевойна.

Тарамова Езбикана — Ножай-Юртовски района Калинина цIерагIча колхоза колхозхочоа.

Топтунов Владимир Ильича — Наурски района «Наурский» комсий совхоза тракториста.

Умаров Хасбулат Айбулатовича — Ножай - Юртовски района А. Шерипова цIерагIча колхоза парткома секретара.

Усаев Iусман Алиевича — Надтеречни района «Верхне-Наурский» комсий совхоза отделене управляющена.

Фарапонов Егор Федоровича «Сельхозтехника» Сунженски межрайонни объединене бригадира.

Федоров Степан Алексеевича Грозненски района «Грозненский шурий» совхоза воккхагIволча механика.

Хайрбеков Гусейн Талибовича — Наурски района Кирова цIерагIча комсий совхоза директора.

Хугаева Салихьата — Советски района Кирова цIерагIча колхоза колхозхочоа.

Шамсаев Киргизбай Буцуевича — Гудермесски района «Восточный» комсий совхоза тракториста.

Эдильханов Баудин Дагашевича — Ачхой - Мартановски района «Овощевод» яхача совхоза бригадира.

Эльмурзаева Зайнап Алиевнайна — Ачхой - Мартановски района «Лермонтовский» совхоза бригадира помощника.

Юсупов Мовлади Юсуповича — Шалински района «Джалка» яхача совхоза комбайнера.

Юшаев Исмаил Абубакаровича — Урус - Мартановски района «Гойтинский» совхоза бригадира.

Яковлев Григорий Ивановича — Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза тракториста.

III СТЕПЕНА КЪАХЬЕГАМА СИЙЛЕН ОРДЕН

Абидина Екатерина Германовнайна — Шелковской района Мешникее цIерагIча колхоза звеньевайна.

Абозин Виктор Васильевича — Наурски района «Победа» яхача комсий совхоза тракториста.

Акбулатова Хаврана — Гудермесски района «Кавказ» яхача колхоза звеньевайна.

Албаков Берданка Iумара — Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза воккхагIволча скотника.

Алиев Махмуд Мухмадовича — Грозненски района «Гикаловское» яхача опытно - производственни боахама тракториста.

Амерсултанов Султан Катаевича — Шалински района «Шалинский» совхоза комбайнера.

Ахмадов Саид - Ахмед Шахиевича — Грозненски района Горячеисточненски совхоза тракториста.

Ахьядов Масхуда — Гудермесски района «Дружба» яхача колхоза тракториста.

Ачханов Салман Асхабовича — Сунженски района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Аюбов Хьумейда — Шалински района Куйбышева цIерагIча колхоза бригадира.

Бадин Леонтий Кирьяковича — Шалински района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Базаев Къоасама — Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхоза комбайнера.

Баталгиреев Сайд - Iаьлийна — Урус - Мартановски района «Горец» яхача совхоза тракториста.

Бахматков Николай Григорьевича — Наурски района «Терский» жа леладеча совхоза тракториста.

Баштаров Суламбек Идаевича — Урус - Мартановски района «Горец» яхача совхоза звеньевойна.

Бекиев Хьусен Идрисовича — Шалински района Ленина цIерагIча колхоза тракториста.

Битукаев Супьяна — Советски района Кирова цIерагIча колхоза скотника.

Богдашкин Николай Осиповича — Шелковской района «Червленский» совхоза тракториста.

Богомольски Виктор Георгиевича — Грозненски района «Первое мая» яхача колхоза машиниста.

Бородин Петр Родионовича — Наурски района «Красное знамя» яхача колхоза звеньевойна.

Боронин Николай Григорьевича — Сунженски района ЦIена Эскара цIерагIча колхоза тракториста.

Бугаев Алексей Михайловича — Сунженски района «Победа» яхача колхоза комбайнера.

Бунхоев Шоип Бунхоевича — Ачхой - Мартановски района «Орджоникидзевский» яхача совхоза тракториста.

Гетагажев Iусмана Хьажбикара — Малгобекски района «Ингушский» совхоза комбайнера.

Гусакова Мария Егоровнайна — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозхочоа.

Дашаев Дахнена — Шалински района «Искра» яхача совхоза скотника.

Джаватханова Нурсета — Ножай - Юртовски района КПСС XXII съезда цIерагIча колхоза колхозхочоа.

Джамалдиева Амантана — Шалински района КПСС XX съезда цIерагIча колхоза доаркана.

Джанхотов Ахьяд Агдановича — Ачхой-Мартановски рай-

(ДIахододар 3-ча оагIо тIа).

Грозненцаша баркал йоах

Дукха ха йоаццаш вай деррига чIоагIа гIаллугаш кхаь кхаьчар вайцига — 1974-ча шера халкъа боахама планаш ханал хьалха кхоачашъяра тIехь лелаьча Ерригсоюзни социалистически яхьа итогех г. Грозненa, СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химически комбината, Ачхой-Мартановски района, республика цхьайолча совхозашта, колхозашта эггара тIехдола хьоккхамаш дахарах хьожайнр КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦIе Байракхаш.

Селхан, сайрийна 5 сахьат даьлча КПСС обкома политически дешара ЦIагIа город Грозненa КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦIе Байракх дIаялара хетаь городской партийни, советски, комсомольски актива Грознерча къахьегамхой викалашца цхьана чакхйоаккха собрани хилар.

КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара **Н. Я. Правенька** хьайиллача собране шийн болх дIаболабир гулбеннараша дег тIара раьза болаш собране сийлен президиуме новкъост Леонид Ильич Брежнев керте латта КПСС Центральни Комитета Политбюро харжарца.

Цул тIехьагIа гулбеннараштa хьалхашка къамаьл дир КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара **С. С. Апряткина.** Цо парте обкома, республика Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома, города къахьегамхой цIерагIа доккха баркал аьлар Коммунистически партенеи Советски правительстванеи грозненций къахьегамах селлара боккха мах барах. ДIахо С. С. Апряткина дийцар КПСС XXIV съезда исторически решенеша дегаш гIоздахача республика къахьегамхоша халкъбоахама планаш кхоачашъеча даьхача толамех. Царна юкъе доккхагIдола, дакъа юкъедихьараш грозненцаш ба. Цар дIадахача шера тIехкхоачашъяьй продукци маьхала яккхара план, планал совгIа баь пайда 45 миллион сом хилар, дикка лакхъяьй арахецача продукце дикал — пятилетка чакхдаьннача диъ шера грозненски предприятеша арахецаш хиннача продукце 37 тайпа пачхьалкхен дикала Знак еннай.

Дале а, аьлар дIахо С. С. Апряткина, кхоачамбоацараш па хьоахадеш Iе йиш яц. Ерригa производственни резерваш оарцагIъяьхаяц мехкдаьтта доаккхачеи из чакхдоахачеи, гIишлошъеча, транспорте, кхыдолча халкъбоахама доакъошка. Массанахьа ма-доагIа вIаштIехьдаьккхадац производства кулгалдара гIуллакх. Цу духьа пятилетка чакхйоалача укх шера вай декхар да берригa низ а хьинар а КПСС XXIV съездо, КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленумо хьалхашка оттадаь доккхий декхараш кхоачашдара оарцагIдовла.

КПСС ЦК-ас, СССР Министрий Совето, ВЦСПС-о, ВЛКСМ ЦК-ас шийна тIадилларах Грозне къахьегамхой викалашка КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара кара тела ЦIе Байракх дIа а луш уж цу доккхача совгIатаца даькъала бийцар С. С. Апряткина.

Цул тIехьагIа къамаьл даьча парте Грозненски горкома хьалхарча секретара **Н. Я. Правенька** города партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей, берригача къахьегамхой цIерагIа партенеи Советски правительстванеи баркал а аьнна, тешам белар грозненцаша тIехьа тIайоагIача хана кхы а дикагIа къахьегарах хиларах.

Собране ишта къамаьл дир нов. **Козюпас** — СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химкомбината цеха начальника, нов. **Джукалаевас** — Грозненски кондитерски фабрика болхлочо, нов. **Швецова** — Старогрозненски УБР буровой начальника, нов. **Умалатова** — «Красный молот» завода воккхагIволча мастера, нов. **Сержантовас** — Грозненски швейни производственни объединене швея-мотористкас, нов. **Косолапова** — № 10 йолча спецСМУ монтажникий бригадира, нов **Брещенкос** — ГрозНИИ директора заместитела, нов. **Целовальникова** — ВЛКСМ Грозненски горкома хьалхарча секретара.

Собрани чакхйоалаш гулбеннараша массава раьза а волаш тIайийцар КПСС ЦК-ага, СССР Министрий Советага, ВЦСПС-ага, ВЛКСМ ЦК-ага дахьийта моаршала письмо.

С. МУТАЛИЕВ.

ТАХАН ДIАДОЛАДУ

КОМСОМОЛЬСКИ ДОКУМЕНТАШ ХУВЦА

ХIаранега дIакхоачаш...

ВЛКСМ XVII съездо яьча решенешка хьежжа 1 марта комсомольски документаш хувца болалу. Цунца дувзаденна КПСС обкома бюрос ше тIайийцача соцам тIа декхарийла яьй парте горкомаш, райкомаш, юххьанцара партийни организацеш хаддаизен массе тайпарен комсомольски организацешта новкъостал лоаттаде.

КПСС горкомон райкомашеи аз дош дийцад шоай бюрой заседанешка, хIьта ВЛКСМ горкомон райкомашеи шоай пленумашка. Укх деношка парте горкоме КПСС райкомий хьалхарча секретарий совешани хилар. Цун кулгалдеш вар парте горкома хьалхара секретарь Н. Я. Правецкий. Цига доккха къамьал хилар комсомольски документаш хувцарца хIара парте члена тIабужачв бехктокхамах лаьца. Иштта белгалдаьккхар комсомольски вожакашта партийни документаш хувцара кийчо еча ханен уж хувцаши Iоаяь опыт дIаяла езаш хилара. Цига иштта дийцар комсомольски активистех цхьабараш комсомольцашца, къаьстта гIалаташ дийннчарцеи общественни вахаре ледарло гойтачарцеи собеседованеш елга корта болаш леладе ховш боацилга. Дика латтац учет леланра гIулакх а. Юххьанца дена къаьстта йоакхо е еза комсомольски документаш хувцача хана цхьацайолча комсомольски организацей опыт хьаIаяра, цул тIехьагIа из йоаржаяра, болх дIаболалуча хана нийслургдола гIалаташи кхоачамбоацараши сиха дIадахар духьа. Из деча хана промышленни предприятешкарча, учреждененшкарча комсомольски организацей бащкало теркалье еза.

Комсомольски организацешка документаш хувцара массанахьа графикаш оттаяьй. Из болх чакхбаккха лерхI 1975—1976 шерашка. Эггара хьалха уж хувцаргда хIанз дIахо деша бахен Советски Эскаре гIулакх ден деза кагий нах болча юкъерча школашкен дешара заведенешкен. Эггара хьалхарчарца из лоархIаме болх дIаболабе бокъо яьккхай правительственни комсомольскии совгIаташ долча а керда патриотически боламаш дIадолаьдьча а комсомольски организацеша. Царех я СССР 50 шу дизара цIерагIча Грозненски химкомбината, швейно-производственни объединене, «Электроприбор» завода, «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ, Грозненски автотранспортни предприяте комсомольски организацеш.

Къаьстта белгалдаьккха лезаш да города дукхача комсомольски организацешка шоай союзе барий учет во лелаеш хилар, цхьабола комсомольцаш учетера дIа ца бувлаши дIа ца оттаци дукххача хана лелаш хилар. Духхьал городской комсомольски организацешка цу тайпара адресаш доаца комсомольцаш цхьа эзар совгIа саг ва. Хьазцаргья вай городерча ВЛКСМ райкомашта юкъе эггара хьалха комсомольски документаш хувца йолалургйолаш йола Октябрьски районни комсомольски организаци. Укхаза Iалаьмате дукха даьл цу гIулакка кийчо яра. Болх дIаболабара эша помещенеш кийчъяьй. Цига лозунгаш, плакаташ, таблицеш, образецаш хьалъэххай. Комсомольски документаш кийчдечарца семинар яьй, ВЛКСМ ЦК «ВЛКСМ члений документаш хувцарахи 1975 шерарча образецах доля документаш вIаштIехьдаьхь кийчдарахи» йола инструкци Iомаяьй. Учетера дIа ца боалаш дIабаха дукха комсомольцаш хьалехаб цар. ЧIоагIа лоархIаме да из болх цар документаш хувца доладалехьа чакхбаьккха хилар. ХIанз дукха бисабац цу районе цу тайпара мелал гойта дIабаха комсомольцаш. Ши шу даьнйад цу районера Заводской районе йолча мехкдаьтта техникуме деша яха Смытанина Светлана шоай районе хIанз а тIехь яхаш яле а учетера дIа ца йоала.

Иштта цу районера дIа а яха лоаIахарча Ленински районе йолча Горпищеторге болх беш я Зубайраева Люба. Царга дукхаза кальхаташ яхийтад, цхьабакъда уж цига хIанз а тIехьа хьа ца боагIаш лелаш ба. Уж хьалхара комсомольски организацешта доагIаш дола новкъостал де декхарийла я партийни организацеш, предприятейи учрежденейи кулгалхой, къаьстта цар кадрай отделаш, милице чурча гIулакхий районни отделеней болклой.

Комсомольски документаш хувцара кийчо еча хана къоастадаиза даргдоацаш гIулакх да хан-ханнахьа сурташ доахилга Iалашдар. Цо болх юкъагI ца баккхийтара парте горкомо де доагIар даьд фотоательей болх нийса вIаштIехьбаккхара, ерригача комсомольски организацешкарча комсомольцашта цар ханнахьа гIулакх делга вIаштIехьдаккхара.

Парте обкома бюрос комсомольски документаш хувцара ше баьча сопам тIа белгалдаьккхад из берригa болх союзе болчарий чура болх айбара, идейно-политически болх тоабара, хIара ВЛКСМ член Уставо дIадехараш, шийн авангардни лоархIам къахьегаме а, общественни вахаре а бизза кхоачашбеш хилийтара. Цу даькъе дукха кхоачамбоацараш да хьалха деналера кагирхой коллектив лоархIаш хиннача Октябрьски буруу деттача балхий управлене комсомольски организаце. Укхаза хан-ханнахьа чакхъяхац комсомольски собранеш. ХIьта уж ВЛКСМ членаш кIезига тIаболаши цар шерра дакъа ца лоацаши чакхъювл. Дукха кхоачамбоацараш да комсомольски политдешаре а. Кхьь даькъах ши дакъа комсомольцаш цIаннахьа дешаш боацаши членски взносаш ханнахьа дIа ца телаши ба. Иштта соаххара шу чакхдоалаш 112 комсомольцах 50 цу тайпара деккар тIадиса вар.

ХIанз комсомольски организацешка чакхйоалаш латт комсомольски документаш хувцарах ВЛКСМ ЦК дайта письмо дувцаш йола собранеш. Цунца дувзаденна шоашта хьалхашка латта хьдда дола деккараш белгалдоах цар.

В. ЛАВРИНЕНКО,
КПСС Грозненски горкома организационно - партийни балха отдела заведующе заместитель.

КАГИРХОЙ БЕХКТОКХАМ АЙБЕРГБА

Районе комсомольски документаш хувца доладаьд. ЧIоагIа кийчделар тхо цу цIенхашттача гIулакха, цунах комсомольски вахаре хула боккхача лоархIамера событи а лоархIаш, кагирхой деналга хьажара гIулакх а хеташ.

77 комсомольски организаце 3936 комсомолец ва керда билет хьаэца дезаш. Эггара хьалха керда билеташ хьаэцаргда АМООС, культура отдела, районни газета, мельзавода, Яндаререча школа комсомольски организацешкарча комсомольцаша. Цига дача кийчо яь яр цу гIулакха, уж дика болх беш организацеш я.

Райкоме комсомольски документаш тIа доагIа йоазув дара лаьрххIа йола помещени кийчъяьй уж нийса дIанадара а, учетни карточкаш оттадара а эша лаьрххIа йола инструкцеш я. Арадаьккхад хоза кийчдаь «Хьа комсомольски билет» яха газет. Цу тIа даьц комсомольски документаш хувцара лоархIамах граждански Даймехка Сийлахь-боккхачен тIемай шерашка хиннача цхьадолча комсомольски билетий историех. Газета дIахо йолча номераш тIа дувцаргда комсомольски организацешка комсомольски документаш хувцара гIулакх мишта латт.

Комсомольски билеташ хувцача помещене да цар тIа йоазув нийса дара гIо дергдола стенд. Укхаза я комсомольски документаш хувцара хьакъехьара ВЛКСМ ЦК, комсомола обкомеи райкомеи материалаш, газеташ тIа арайийна статьяш.

Комсомольски документаш хувц оаха цу хьакъехьа арабаьннача ВЛКСМ ЦК соцамга хьежжа.

Комсомольски билеташ хувцача цхьайола халонаш уйтт. Масала, хIанз укх сахьата районе йоацеш кхычахьа ва 36 комсомолец. Уж ба Касимов Iаббас, Ахмадова Тамара, Петрова Ирина, кхыбараш.

Берригa тхоай нна тIабохийт оаха комсомольски билеташ хувцара гIулакх толамца чакхдаккхара, комсомольски организацей секретарий а комсомольций шоай а теркам тIабохийт документаш хувцилга дика вIаштIехьдаккхара.

И. ДОДОВ,
ВЛКСМ Назрановски райкома хьалхара секетарь.

ЦIеча Седкъа орден лелаеча «Освобожденный труд» яхача биткъа маша беча Московски фабрика коллективо декхараш тIайийцад укх шера программал совгIа производства резервай чотах 12 эзар метр мошош арахеца, планал совгIа 700 эзар сома продукци маьхала йийза, хIьта шийн артикалагIа долча мошошта дикала Знак ялийта а.

ХIанз предприята советски халкъо Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тIем тIа Котало яьккха 30 шу дизара сийна яхь яржаш латт. Цу яхьа инициатораш ба фабрика комсомольцаши кагирхойи. Сменаша, бригадаша, участкаша, хIара болхлочо лаьрхIад алапи доацаш цхьан календарни дийнахьа болх бе.

СУРТА ТIА: комсомолкаш (аьрдехьара аьттехьа) крутильщица Рязанцева Татьяна, мотальщица Филиппова Раиса, кийчо еча цеха начальник коммунист Власова Ирина яхьа хьалхара итогаш еш ба.

В. Кунова сурт.
ТАСС фотохроника.

СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА КОТАЛОН 30 ШУ ДИЗАРГА

ШИЙ ВАХАР ЦА КХОДЕШ

Сийлахь - йоккхача коталон 30 шу дузача дезача цIей сийна доккхий социалистически декхараш тIайийцад Грозненски автотранспортни предприята болхлоша. Уж кхоачашдеча дика болх бараца белгалваьнна ва шоллагIча класса водитель тIема ветеран Головченко Григорий Ермолаевич.

1941 шера июнь бетта цIаьхха фашистски Германе вай мехкаца хьоабаьча тIема тIа моастагIчоа духьал эттача вай эскара юкъе яр Григорий Ермолаевича гIулакх деш хиина гIашлой полк.

Цу халача деношка ваха везача хана герз бе а делла атаке водар из, полка хьатIада дезаш герз хилча, машина тIа дIатIа а ховра. Еттача йоккхача топий пхорчашта юкъе гIолла, ше валарах ца кхераш, дIаэккхийтар цо автомбиль. Цун деналах, майралах цецбувлар цунцара новкъостий.

Фронте майра тIом барах Григорий Ермолаевича цаькха тIа «Слава» яха шиъ ордени пхиъ медали йоалл.

Цхьан дийнахьа Ленинградски областера Лычково яха станци фашисташкара юха хьаьккха дагахьа взвод атаке яхача, цун командир воккхагIвола лейтенант топ кхийтта чов а хинна Iовежача, фашисташа хьееттача пулеметахи автоматахи кхы дIехо ца бохалуш лаьтта Iобийшача, цу тIемахошта юкъе хиннача Григорий Ермолаевича, хьал ура а ийкха, хьалха дIа а ведда цIогIа техар тIехьашка ма довла, дIахьалхашкахьа гIо Даьхе бахьан долаш!

Цунна тIехьа хьал ура а лийлха дIабайддача чIоагIа дорхбеннача тIемахоша боабаь дIабеьхар шоашта духьал хинна фашисташ, хIьта вокх шоай роташта доккха новкъостал а дир из станци хьайоаккхаш.

Иштта шийна команда хьа тIа а нийца тIемахой майра атаке бигарах, командованес «Слава» яхача орденца белгалваьккхар Григорий Ермолаевич.

Фронте йоккхий човнаш хулаш топаш еттаеннаяр цунна. 1942 шера кулгах топ кхийтар, 1943 шера — йоккхача топа пхона гарг фоартах чакхъяьлар.

Ше човнех массаза верз, шоай полке юха а вайа, моастагIчунна тIом беш дакъа лоацар цо.

КхоалагIа цунна хиннар кхераме чов яр. ШоллагIча Прибалтийски фронто Прибалтикера советски городаш хьа я йоахаш, дукхагIа бараш боа а беш, лелхабаь дIабуташ бар фашисташ.

Цу хана тIема вIалла ка ца йоала фашисташ дорхбенна юха литаш бар. Цхьан дийнахьа 65 стрелковни дивизена чуйодача 287 полкера тIемахой байдда болхача фашисташта тIехьа тIом беш, уж гаьна ца бовлийташ, болхар. Иза дар 80 километр Рига яхача городера дIа, Балтийски форда дукха гаьна а доацаш.

Цу полкаца яр Григорий Ермолаевич вола рота а. Юха дов а деш, байдда болха фашисташ шоаш йоккхача хьуна тIа кхаьчача, цу хьунагIа дIалачкъа безам хилар. Уж хьун чу гаьна чIачубаха битача, цигара юха дIабаха атта чакхдаргдолаш дацар. Цудухьа командованес тIадилладар гаьна хьуна юкъе дIачукхачалехьа боабаь уж дIабаха аьнна.

Хьун чу лийлха фашисташ цигара пулеметаши автоматаши етта болабелар. Царна тIехьа болхаш хинна тIемахой баьцалла Iобувша безаш хилар.

Ротана тIавилла хиннар цу ханна курсаш чакх а яьха лейтенант вар, хьалха тIем тIа хилаьза, ханна аIамига саг.

ТIемахошта юкъе уллача Григорий Ермолаевича са кхийра хIанз тIемахой хьал ура а гIоттабаь, атака ца йича, шоай гIулакх талха хургхилар.

Хьун чу баьина фашисташ гаьна баргболаш бар, тIаккха уж дIабаха хала хургдолаш а дар. Из дага а доацаш, тIемахошта юкъе Iовижа уллаш вар лейтенант. Кхы гайча мегаргдоацилга шийна бокъонца хайча, дехьа йисте улла Григорий Ермолаевич дIатIавахар из волча. Сона хетаргахьа, атака йолайича бакъахьа я вай, аьлар цо командирага. Вож раьза хилар. Дахчан хенашта тIехьашкара автоматаш, пулеметаш еттар фашисташа а. Сов майра ротера тIемахой хиларах, аьттув баьлар цар дукха ха ялалехьа уж боабаь дIабаха. Цхьабакъда тоъал нах боабир цу наькъагIа ротера а.

Автомат кхийтта, са увзаш, Iоухаш цIий долаш уллар хьуна юкъе Григорий Ермолаевич а.

Фашистий кхо пхо чакхбаьнабар цун ченах, чураж а тедаш. ШоллагIа йола «Слава» яха орден из тIом барах елар цунна.

Кхозза операци е езаш хилар Григорий Ермолаевича: хьалхагIа яр Риге, шоллагIа — Ленинграде, кхоалагIа — Урале. Кхоазе а цун шийи лорийн денал кот а даьнна, дийна висар из.

...Чакхбаьлар Сийлахь-боккха Даьхен тIом. Ше цIа кхаьчача дийнахьа денз, майра фронте тIом баь салте, автомобила ко хьа а лаьца болх бе волавелар. ХIанз цо дIа-хьа кхукьараш халкъа боахама чIоагIа эша кираш я.

Грозненски автотранспортни предприяте коммунист Головченко болх бе вера 1954 шера. Цу хана денз шерагара шерага дикагIа болх беш хьавоагIа из. 1966 шера «Знак Почета» яха орден еннай цунна.

Атта дац шофералла болх бе, Цхьабакъда, сий долаш болх-м ба из. Автомобилаш лелаш ца хилча цхьаккха хIама кхоачашдаь чакхдаккха йиш яц.

Григорий Ермолаевича автомобиль наггахьа графиках оттаезача хана мара ремонте дIаоттац. БIу ца къожабеш шийн ханнахьа автомобила «технически гIулакх цо дарах, массаза болх беш я цун «шкода». ЗIамига а автомобилагара «цамогар» шийна корадича, Григорий Ермолаевич гаражера аравалац бокъонца из «тоаяьчул» тIехьагIа мара.

Цудухьа ханал хьалха еха дIаоттац цун автомобиль, цхьаболча шоферий яраш санна. Цудухьа доах цо дика балха толамаш, цудухьа ду цун сий массане.

Дукха да Головченкох лаьца дувца. Коллективера цун гIулакхаш кагирхошта дола масал да. Дикачун тIаккхувш саг ва из. Иштта дIададахача шера декабрь бетта цхьан дийнахьа автотранспортни предприяте партбюро заседани яр. Цига дувцар шофераш-коммунисташа, тIем тIа хиннача фронтовикаша Головченко Григорий Ермолаевичаси, Петросянц Георгий Мкртычевичаси, Гусев Владимир Васильевичаси фашистски Германи эшаеш вай Даьхе котъяьнна ткъэь итт шу дузача дийнахьа 9 мая 1975 шера ах шера план шоаш кхоачаш а ергйолаш, ерригача коллективага кхайкарал а деш, цар тIайийца социалистически декхараш.

Партбюрос къоабалдир тIема ветераний дика гIулакх. Из хьаллаьцар предприяте коллективо а.

Масала, Канаев Мухьмада кулгалдеш я номер 31 йола шоферий бригада. Бригадира шийн портрет дика болх бараз Сийлен Доска тIа хьалтеха доалл. Цар шоай бригадаца дIаязваьв Советски Союза Турпалхо Нурадилов Ханпаша. Цунна йоатIаш йола норма яккха дог раьза долаш тIальцад Канаев Мухьмада бригадацарча шофераша. Цар шоай дош кхоачашдергхиларах теша мегаргва.

Социалистически яхье а баьна, шоай декхараш кхоачашдара болх беш ба автотранспортникаш, хIьта царна юкъе белгала ва доккхача хьинарцей эхь-эзделацей виза вола Головченко Григорий Ермолаевич. Сийлахь-боккхача тIема ветеран, тахан а къахьегама фронте хьалха латт из.

С. АУШЕВ.

СУРТА ТIА: Г. ГОЛОВЧЕНКО.

И. ПЛИЕВА сурт.

Сомаши баьцадаараши — дукхагIа

«Консервплодоовощ» объединене къахьегамхошта дукха аьттув болаш хилланзар дIадаха шу. ХIана аьлча чIоагIа йоачаш хулаш, тIаккха вIаьххача хена йокъал отташ нийслора. ХIьта а соми баьцадаараши кхедара а пачхахьалкхенга дохкара а планаши социалистически декхараши кхоачашдир.

Республика заготовительни пункташка, мах беча организацешка, консерваш еча заводашка 66 эзар тонн баьцадаараш дIакхачийтар объединене боахамаша, из хул планагIа лийрхIчул 10 эзар тонн дукхагIа. План 18,2 эзар тонн йолча 26 эзар тонн сом бехкар пачхахьалкхенга.

Объединене дукхача предприятеша хIара шера дика хьокхамаш доах юрта боахама культураш кхееча. Хадданза хьалха латтарех йолаш хьайоагIа «Ассинский» совхоза коллектив. Дика хьувкъаь цар сомий бешамаши баьцадаараши. Совхоза хIара гектара тIара 240 центнер баьцадаараш 420 центнер соми чубахь. ВIаши нийсдара цхьа масал доаладергда вай: ерригача объединене юкъера лаьрхIача цхьан гектара тIара 112 центнер сом боаккх.

Цу дерригача гIулакхаша совхоза коллектива торо хилийтар пятилетка план соахке а кхоачашъярах рапорт дала. ИйслагIча пятилетке 14409 тонн сом чуба безаш бар совхозе. ХIьта дIададахача дийь шера берригa чубена сом 16,5 эзар тонн совгIа ба.

Ялати лаьттанцара йоала продукташи дукхагIа яхара яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье юкъе а баха дика хьокхамаш даьрах соахка ВЦСПС Сийлен грамотеи СССР кхачан промышленноста министерствай профсоюза ЦК-ви ЦIе Байракхи еннай совхоза коллектива.

— Цу коллектива из толам ше-ше бенабац, — йоах республика кхачан промышленноста болхлой профсоюза обкома орготдела заведующе нов. Н. Федюшкина. — Бешамаш лелаерех, механизаторех, баьцадараш леладерех хIараьар тIаталIа къахьегаш ва, дисциплина телхаяц, хIьта шоай гIулакх дика довзаш ва.

Иштта да а да из. Ший коллектива къахьегам дика вIаштIехьбаьккхаб сомий бешамаш лелаеча бригада кулгалхочо нов. Адуева.

Цо кулгалдеча коллективо цаI ах-шиъ план ца еш цхьа шу дIададахадац кхыметтел Iалама хьалаш аьттув боацаш нийсденнача шера а.

— Дийнахь а бус а бешамашка хул из, — оал цунах, — цунна-м хьахо а везац.

— Иштта дац из-м, — велаш йоах цо. — бийсаш-м аа цIагIа йоах. Цхьабакъда, бIаьстан юхье хила тарлуча шелалах гаьнашта теха чIонакаш йIохь ца яйта сайренаш лорае езаш хул. Цудухьа ха яххалца бешамашка саца везаш хул. Цул совгIа чудолийташ хий дилла деза.

Укх шера хьагучох бIаьсти хьалха яргья. Цудухьа бIаьстан юхье шелал отта тарлу. Цу гIулакха кийчо еш ба совхоза къахьегамхой.

— Боккъалдар аьлча, болх дукха ба хьабойя, — йоах нов. Адуева. — Тхан болх ца бовзараша ала тарлу хьувкъам чуийцача кхы де хIама дац. ДIауйла ел саш: хий дулл, гаьнаш яIа еза, гаьнашта юккъера йовкъаш оах, гаьнашта гонахьенаш оахк, ткъовронаш яьржа хургйоацаш гобаькха дIатед, хенашта кIираш, ядохимикаташ тох. Лоаьца аьлча Iай а кулгаш вIашкадахка дагIац.

Агротехнически бокъонаш хан-ханнахьен лерттIен кхоачашйича хьийгача къих дика беркат доалл. Адуева кулгалдеча бригаде цхьан гектара тIара 400 центнер сом боакх. Объединене эггара хьалха цо рапорт делар ийслагIа пятилетка кхоачашъярах. Нохч-ГIалгIайчен облсовпрофа ийслагIча пятилетка ударникий къахьегама сийлен Книжка тIа дIаязъяьй цун цIи.

Дика оамал хинна дIаэттад объединене дикагIбарий опыт дIайоаржаелга. Адуева бригада опыт дIаийцад сомий бешамаш лелаеча пи. Тищенко, Фитколенко, баьцадаараш леладеча Глущенко бригадаша. Цар а толамца кхоачашдаьд шоай пятилетка декхараш.

Халкъа боахама планаш кхоачашеча боахамашка лакха овсарле йолаш болх байт техникага. Масела, «Ассинский» совхозе цхьан тракторо 1400 гектар оахам даьд, «Овощевод» совхозе — 1230 гектар. Иштта дика пайда эц техниках, юрта боахама инвентарай «Родина», «Пригородный», «Орджоникидзевский» совхозашка.

ХIанз цу боахамашка бIаьстан кхашкарча балхашта кийчо яра дерригa низаш тIадахийта къахьегаш ба.

БIаьстан кхашкарча балхашта кийчо еш боккхача лоархIаме да механизаторий кадраш кийчъелга. «Ассинский» совхоза болаш болча механизаторех 80 процент 1—2 класс йолаш ба.

КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарало, ерригача пятилетка а пятилетка тIеххьарча шера а планаш ханал хьалха кхоачашъяра Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаярах болча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамо деган уроттадаьд «Консервплодоовощ» объединене боахамий къахьегамхой.

Укх деношка доккха дикахетар хиннад «Ассинский» совхоза болхлошта. ИйслагIча пятилетка дийлагIча, къоастамбеча шера Ерригсоюзни Социалистически яхье доккхий толамаш дахарах боахама коллективалар КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК карара-кара луш йола ЦIе байракхи дипломи.

Цу дезача совгIаташа деган гIоздахкача «Ассинский» совхоза болхлоша дош деннад кхы а овсарегIа къахьегаш пятилетка тIеххьара шу чакхдаккха.

Е. МАКСИМЕНКО,
Нохч-ГIалгIай облсовпрофа штате йоацача сектора заведующи.

ВАХАРО ХЬАДИЙЛЛАР БIАРГАШ

РЕДАКЦЕГА ДЕНА ПИСЬМО

ЗIамига волаш хьужаре деша вагIар со. Цига Iомабир аз Iарбий мотт, къорIа деша Iомавелар. Цу хана кхыйола школа яцар Мескете, хIаьта дийша саг хила йиш яцар хьужаре гIолла мара. Цу хана денз дукха шераш дIададахад. Сона лайна а е са безам хинна а доацаш Iарбий мотт ховши къорIа тIара дар кхетадеши хиларах тарра наха хьалхашка молла а хинна дIаэттар со, официально дIакхайкаваь веце а.

Ды лелабеча наха цхьацца хаттараш тIаккхухьар сона, цар дехаш хиларах саг дIаволлача де деза а кхыдола бусалба дын а гIулакхаш дора. Бакъда из деррига а аз дора цхьанна хIаманга сатувсаш воацаш: из бахьан долаш ахча е кхыдола хIама йиарга дог ца дахарал совгIа, бусалба дын тIагIолла сай сий дакхка лержIаш а вацар со.

Юрта бахача наха хьалхашка цхьан дийнахьа молла а хинна дIаэттар со вIалла сайна дага а доацаш. Духхьала Iарбий мотт ховш хилар кхоачамболаш да-теш молла хилара? аьнна хетар сона. Сона шаьра хов киргизий мотт (деша а яде а хов), во хац сона эрсий мотт а. Молла цIи сайна тIера дIаяккха соцадаьд аз, из цIи сона цхьанне а еннаеце а.

Долла хIама а кхетаду вIаши дистарца. Со ванне а вIамига саг вац. Революци хиллалехьа хинна ха дагайоагIа сона. Цу хана киназ паччахьалкхенах дIакъоастадаь дацар, хIаьта школа а киназах дIакъоастаянза яр. ВIаьхий нах, паччахьа халхарой шоай ма-хулла бусалба дын гIулакхаш шерде, дын сий лакхде гIертар: хIара юрта дар маьждиг, хIаьта йоккхача юрташка хьужареш а яр. Бакъда массанена а довзац цу дерригнех дола бахьдар. Мескете хиннар санна дола маьждиг хьалдара берригача бахача нахагара дукха хIама доаккхар. Доллача хIамена а юрта бахача наха кхоабаш бар мутаIалмаш. Царна мукъа лора кхыметтел къеча наьха хIама лоцкъае а. Бусалба дына могийташ дар цхьа лахар, кхел яр, хинна бусалба дин цхьайола обряаш кхоачашъеча юкъе дакъа лоацаш ше хилар, коммунисташа, юрта Совета депуташа хьехам бар бахьан долаш мурдий тоабах ше хьакъастар а дIахо йодача хана мурдашца цхьаккха гIулакх хург ца хилар а. В. Ильясовеи Р. Саадуевеи даь къамаьлаш шерра дIадаьржад укхаза. Укх деношка юртий Советашка бахача наьха сходаш еш я. Царех йолча Балансу юрта хиннача сходе белгалдаьккхар дIаяхача замак юхедисача воча гIулакхаша общественносто къовсам лоаттабе безаш хилар. Исламеи Iадатийи мукхдаь герз Iодилла ца тугарашта критика йир къамаьлаш даьраша. Мескетеи Балансуи юрташка хиннача сходашта юкъе дакъа лоацаш хиннараша тIайийцар къахьегамхошта интернациональни атеистически кхетам луга дIахо а тоадара тIаерзаь решенеш. Сходай решенеш кхоачашъяра комиссей керда составаш хержар.

(«Грозненский рабочий» яхача газета тIара. 25 февраль 1975 шу).

хIамаш ды хьанна гIулакх деш, хьан бокъо лораеш хиннаб, из хьай герз хиннад. Са да а даь да а бусалба ды лелабеш нах хиннаб. Сона хетачох из ды лелабеча сага шийн гIулакх да. Аз цIаккха а могадаьдац моллагIа вале а устазагара, шейхагара боагIача хьехама тIагIолла мурдаша дувцараш. Из бакъдара лоаща дош аргда аз сай вахарах.

Тха юрта колхозаш яьха йолаеннача хана дена болх беш ва со. Юххьанца со хилар лаьтта цхьана лелаеча товариществе болх беш, цул тIехьагIа — колхозе. ХIанз а, са пенсионер воллаше а, хьинаре къахьег аз колхове. Паччахьалкхено 20 сом пенси доладир сона, хIаьта дIададахача шера колхозо кхы 15 сом тIатехар. 1974 шера А. Шерипова цIерагIча тха колхозо 400 эзар сом цIена пайда бир. Сона дика хет цунна юкъе сай къахьегама дакъа долаш.

ХIара саг декхарийла ва къахьегача хьокхаме хиларал совгIа, шийн бераш лерттIа кхетам луш хьалкхеде а. Са дхи бер да. ВоккхагIа волча воIо юкъера школа чакхъяьккхачул тIехьагIа медицински училище йистеяьккхай, хIанз фельдшерско-акушерски пункта заведующи а ва. Вож воI Бакински милицейски школа йисте а яьккха лейтенант ва. ЙоI Дашман культпросветучилище йисте а яьккха, библиотека заведующи я, из КПСС член я. Вож ши йоI школьни образовани йолаш я.

Дошлай хинназ бераш, царна хьалхашка нийса дацар сона молла цIи лелаяр. Из цIи сайна хьатIайица яцар аз, бакъда сох тиллаяр из. Цудухьа са массанена а хоаш дIаала безам ба со цIаккха а хургвац молла волаш дына «авторитетий» гIулакхаш хьаллоацаш, аьнна. Цул совгIа, со цIаккха а хиннавац цхьанна а мурдий тоабана юкъе, е цар гIулакхаш мога а даьлац.

Аз берригa цIена къахьегаш мел бола нах тIахьех вай вахара тIехьа тIайоагIа тIехьема-йоагIара хьалхехоа новкъа мелдар дIадаккхара.

Са тIеххьара а къонача нахага ала безам ба кхы цхьаькха а. Со ва а ваьь ваьна а ваьхав 1917 шу тIаккхачалехьа книжкаш тIара мара шоана ца йовзача аьнча замах. Хиннача доккхийча хувцамашта юкъе сона къаьстта лоархIам болаш хет сагаца доагIа гIулакх, цун хувцабенна лоархIам. Сона сайна бIаргадайна да къеча нахах, мискача лоамароех хIама ца хеташ моттигера бIаьхий нах, бусалба дына керте латтараш, паччахьа чиновникаш хилар. Цу е вокх сага мах бора цунгарча хьалага хьежжа. ХIана геттара кхылола сурт эттал. Са воI хила а мегаргволаш зIамига ва Айдамиров Абузар. Из вовзаш вола писатель ва. Оаха цун сий лу по кхатIаккхувш йола тIехье дика кхетаеш хиларах. Ше эггара чIоагIагIа вола атеист а волаш, цо берашта хьехам лу цу уйлайна.

Тханцига сий деш ва Мудушев Сайт-Селим. Из Iилмахо ва е писатель а вац. Бакъда из бахьан долаш сий кIезигагIа-м дац цун. Геттара дика къахьегамхо, колхозий производства организатор хиларах тарра вовз Ленина орден лелаеш вола бригадир С. Мудушев. Заман белгало я сий деш болча наха юкъе кхалнах хилар а. Со вIалла тамаш еш вац ВЛКСМ XVII съезда делегата М. Ильмановай, КПСС Нохч-ГIалгIай обкома члена И. Дакаевай массане а сий деш хиларах. Иштта болча наха шоаш кхо ца беш къахьегарах тха колхоз районе хьалха латта боахам а хинна дIаэттай. Нагахьа санна сай хIанз ваха юхаволавала йиш хилча, Сайт-Селим, Малика, Исари санна болча наха юкъе хургвар со. Ас укхаза мел йздер дукха ка йоаццаш дIакхайкадир аз Мескете хиннача сай юртарча наьха сходе а.

ИЛЬЯСОВ ВАЛИД,
Ножай-Юртовски района Мескеты юрта вахаш вола пенсионер.

***

«Маяк коммунизма» яхача районни газетага «Грозненский рабочий» редакцехьттар В. Ильясова кхайкадаьр Ножай-Юртовски районе тIа мишта нийцар, аьнна. Ер тайпа хоам бир тхога редактора заместитела А. Тимирханова.

Мескетински юрта Совете бахача наьха сходе В. Ильясова даь къамаьл цига мел хиннараша могадир. Дукххенеша белгалдаьккхар дIайоалаш латта шоай позицеш хIанз а тIехь ца йохийта гIерта дIаяхача замах юхедиса во гIулакхаш дын догматаш вай дикача вахарца, вай геттара дикача бакъдолчунца тарлургйоацаш хилар. Из дийцар пенсионера, коммуниста Дж. Межидова, Мескетерча вахархочо М. Махматханова, СССР писателий Союза члена, Мескетерча юкъерча школа директора Л. Айдамирова, Мескетерча юрта Совета председатела Т. Айдамировас, кхычар.

В. Ильясова яхар деррига а хьаллоац аа аьнна къамаьл дир сходе пенсионера Р. Саадуева. Цо белгалдаьккхар, дика ца

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Социалистически мехкашкара

«ЭЛЬТА» ДОШО ЮБИЛЕЙ

Лодзерча цу заводо хьаю трансформаторащи электроаппаратурей. ЦIий 50 шу дизар белгалдоаккх по укх шера. «Эльтерча» трансформатораша болх бу «Понтнуве», «Козенице», «Турощуве», Польша дукххача кхыча электростанцешка. ХIара пхи шу массаза доал шозза дукхагIа хул арахеца продукци. Завод дегIаахара темпаш лакхъелга хьалхадоах энерги мехка тIа-тIа дукхагIа эшаш хиларо. Цу цхьан ханна «Эльта» лоархIам тIа-тIа дукхагIа лакхлу доазол дехьарча рынкашкa. 1969 шера заводо доазол дехьа кхухьийтар ше хьаеча хIамаех 12 процент, хIаьта 1974 шера 25 процент совгIа яхьийтай. ЙоккхагIйолча импортераштa юкъе — Советски Союз, Югослави, Греци, Инди, Пакистан, Малайзи.

«Эльто» айхха цхьана гIулакхаш леладу хьайийлла трансформаторий, электрически машиний, оборудоване отделени а йолаш йолча Лодзински политехнически институтаца. Вуз йистеяьккха дукха нах ба заводе болх беш.

«Эльта» ах бIаь шу дуза юбилей хулаш духхьашха кийчъергья укхаза 400 киловольт напряжени йолча сета лаьрхIа 2500 киловатт низ бола трансформатор. Кийчо яьй 500 киловатт низ бола трансформатораш хьаяра.

Ирэна БЕК.
(«Польски обозрени» —АПН).

СОФИЙСКИ МЕТРО

Лаьтта кIалгIолла гIоргболча софийски наькъа проектни документаци кийчъяь яьннаяр шу хьалха. ХIанз цуп ларда тIа хьаяьй «Модерно предградие» яхача эггара хьалхарча лине проект — 12 станци а йолаш 10,5 километр йIаьха города центр.

Болгарски «Метропроекта» директора И. Чучкова дуьйш:

— Хоза станцеш хьалъергья оахи лаьтта кIал. ХIаьта лини сийлахьа пролетарски традицеш йолча района территоре тIа гIолла чакхйоалаш хиларах, кийчъеча станцеш тIара хьагуш хургда революционни Софе истори.

Дукха ха йоаццаш СССР-ен НРБ-ен правительстваша соглашени яьй софийски метро эггара хьалхара участок хьалъеча Болгарена технически новкъостал дара хьакъехьа. Советски оагIонгахьара соглашенеа кулг издаьча СССР Министрий Совета арахьарча экономически бувзамашта йолча ПаччахьалкхеН комитета председатела заместитела В. Морозова дийцар журналисташта:

— ВIаши дега а бувлаш беркате цхьана къахьийгар советски болгарский специалисташа, цудухьа хIанз, гIирс хьалбелга бокъонца вIаштIехьдаьннача хана, кхы кIезигагIа пайда болаш хургдац советски метрополитеновцаша деш дола дика новкъостал. ХIанз Прагеи Варшавен метро йилла новкъостал деш я Советски Союз. Укхаза, Софие, тха «Метрогипротрансо» дакъа лаьцад проектни изыскането еча, хIаьта «Метростроя» къаьстта гIишлон балхаш дергда. Софийски метрона хIанзарчар тайпара вагонаш йохьийтаргья Мытищенски заводо...

Массехк шу даьннача тIехьагIа Софие массазара транспорт морг хургья сийна экспрессаш.

Н. КАБАКЧИЕВА,
болгарски журналистка.
(«Отечествен фронт» — АПН).

РУМЫНСКИ ХЬУНАХ

Брашовера хьу чакхйоаха комбинат дика йовзаш я Румыне меттел, цун доазонел араьхьа а. Цунна чуйоагIа дукха фабрикаши мастерскеши. Царех я Брашоверен Фагерашерен хьу чакхйоаха предприятеш, Брашоверен Кодлера мебельни фабрикаш, Сэчелера, Кодлера, Хомородера херх хьокха заводаш, кхыяраш. Царна хьу тел массе тайпара дахчаш йолча румынски Карпаташкарча хьуно.

Румыне халкъа боахама карагIдаьннарий выставке шерра хьокха оттаяь я комбинат чIоагIачен хозачен мебела образецашца. Соахка цхьан шера хьае йолаяй цун керда 11 модель. Брашовски мебель чIоагIа дика лоархIаш я дахчан хIамаш яра гаьнна хьалхагIа дехз хьайоагIаш шоай йIаьхий традицеш а йолаш долча мехкашка — Советски Союзе, Швеце, ФРГ-е. Из белгалйоал догамий хозалца, бесаш шоайла хоза товши ийерий эггара дикагIболча чамага хьежжан хиларца.

1975 шера хьалхарча квартале керда мебель арахеца кийчлуш я Брашовера хьу чакхйоаха комбинат. Из я «Брашов» яха спальни, «Режанс 3» яха столови, кхыйола комплекташ. Карара пятилетка чакхйоалача шера — 1975 шера — шийна хьалхашка латта декхараш кхоачаши тIехкхоачаши де лаьрхIа я коллектив.

Василе КРИШУ,
румынски журналист.
(АПН).

ОППЕНГЕЙМЕРИЙ РУЗКЪА—АФРИКА ЦIИЙ

Болхлой цIий цIаькка а Iодахийтад капиталистически дунен тIа эггара йоккхагIйолча «Ваалерифс» яхача ЮАР-ерча дошув доаккхача шахте. Къулбехьен-Африкански Республикана керда иц из событи, хIаьта «Англо-Америкэн-корпорейшн» яхача Iалаьмате йоккхача концерно тамаш е хIама долаш а яц. Цу «довнах» лаьца IаьдалашаГарри Оппенгеймерга, предприяте даьга хоам бича цу къунгара хаза хьакъ дола жоп хезад: «ХIаране ши-ший дар да!».

Хьадувла хьожаргда вай алмазий, дошо, хьацара, цIийна дунен тIа «хьаина фу» кхоач. БокъонагIа ЮАР-е Оппенгеймери К...нии яха фирма йиллачун когаметта дIаотта везаш вола Гарри Фредерик Оппенгеймерий клана маькара операцеш дIахо еш ва. Дунен хьалхара тIом болабеннача юххье дена цар бIаьзза алсамдаьккхад юххьанца цхьа миллион стерлингий фунт хиина капитал.

ЮАР-е балха низ дарегIа хиларо Оппенгеймерий дезалга йиш хилийтай гIойленагIа долча экономика доакъошка капиталаш дIаахийта. Iаьдалаш шоашкахьа хиларах пайда а эцаш, цар вIаштIехьдаьннад уран доахилга шоай кара дерзаде, хIаьта цун экспортага диллача ЮАР-о дунен тIа шоллагIа моттиг лоац.

ХIамилга тIакхувча Оппенгеймерий дезалерча хьал дарий гIулакхаш шерра даржаро кланага йиш хилийтай капиталистически дунен тIа доаккхача дошо кхоалагIа дакъа гаргга-чоа дIаухийтача промышленни алмазийи бриллиантийи езтkъа процента, дерригача дунен тIа доаккхача цIаста тоъал доккхача даькъа тIахьожам лоаттабе. Гуш йоацача импере шин Iалаьмато — хIанз Оппенгеймер-зIамагIвар керте латтача «Англо-Америкэн корпорейшн оф Саут Африка» (ААКСА) а «Де Бирс» а яхача компанеша чулоаш йоккха а зIамигa а бIаь ткъаь итт фирма. Цунна болх беш итташ эзараш болхлой ба. Алхха «Ваалерифс» яхача цхьан шахте болх беш шийтта эзар саг ва уж.

Африканций дарегIча къахьегамах доккхий пайдаш а доахаш, монополеша цу цхьан ханна вIалла ахча дIадахийтац хиланза яргIйоаца кхерамзлен техника Iалашъярца, къахьегама хьалаш тоадарца дувзаденна. Масала, алхха дIадахача цхьан шера ЮАР горноруднии промышленносте лаьттанна кIал валар хиннад 150 горняка. Тайп-тайпара гIодаш деттарон мискача влапе тIара доахача ахчашен африкански болхлой ах меца лелабу. ЧуIе къоастаю царна гобаьккха кIарцхал дола аьшксаьрг теха, цхьаккха-тайпа паргIато йоацаш йола баракаш.

Вешта, Оппенгеймерашта башха лоархIаме а яц цу тайпара статистика. Город Кимберлерча (ЮАР) ший резиденце Гарри Фредерика теркам тIабохийтар кхы тайпа информаци я. Болх беча кабинете латтача истола хьалхашка Юхайча гIад а вахе хьож из хIара денна Нью-Йоркера, Лондонера, Цюрихера, Токнора ухача биржеви сводкашка. Акцеш лакхлу, иштта лакхлу вахарга бода мах а, хIаьта цун заводашка, фабрикашка, шахташка, рудникашка болхлой мичча бесса бахе а — из цун бала бац.

Бакъда, цкъаза цу тайпарча демократа дувхар а дийхе кийчлу' аькха, африканцашка дешийтаран квалифицированни къахьегама уж тIабхтаран ше тIехьа хилар хьа а кхайкадеш, хIаьта цунах цецдувл къулбехьенафрикански Iаьдалаш. Цецвала хIама дац, долла хIама атта кхетадергдолаш да, балха низ тоъац цун имперена. Цунна халахет, дегIах мел йоалла хьоанал хьаоза йиш йолча къахьегача кадрех езткъа процент «йовш» хилар.

Духхьал ЮАР-е лаьш лелабара законаш чакхдахаро Оппенгеймерашкеи ужжамо барашкен йиш хилийтай шортта промышленни бедали минералаши йоахка дукхагIдола лаьтташ шоай карадерзаде. Кланa вIаштIехьдаьннад мехкарча стратегически бедала ерригa запасаш ший доале ерзаe. Импере акцеш капиталистически дунен рыке чIоагIа лоархIаш я, хIаьта импере да дунен тIа эггара вIаьхегIа волча итт сагах хIана вац аьнна ва.

Къулбехьенафрикански цIиймерга зIокараш ерригача континенташка кхоачаш йIаьхъеннай. Оппенгеймера компаней филиалаш я Англен Австрален, Голланде а Перу а, ФРГ-ен Канаден, США а Израиле а... «Орор» яхача французски газето «Гарри Оппенгеймера импереиа тIера малх цIаккха а чубижац» яхаш яздаьдале а, исторе хьахьокхар кхыдар да. Португале колонеш хиннача Анголзнен Мозамбикан деколонизаци яро империх бист баькхаб, хIаьта Оппенгеймерий клан моллагIча тайпара гIийрта а исторе чарх юхакхостае гIертарах хIанз цхьанна а хIамо новкъостал дергда цунна доал хьалхагIа санна чIоагIа ший бе доалладара.

Ю. НАУМИК.
(АПН).

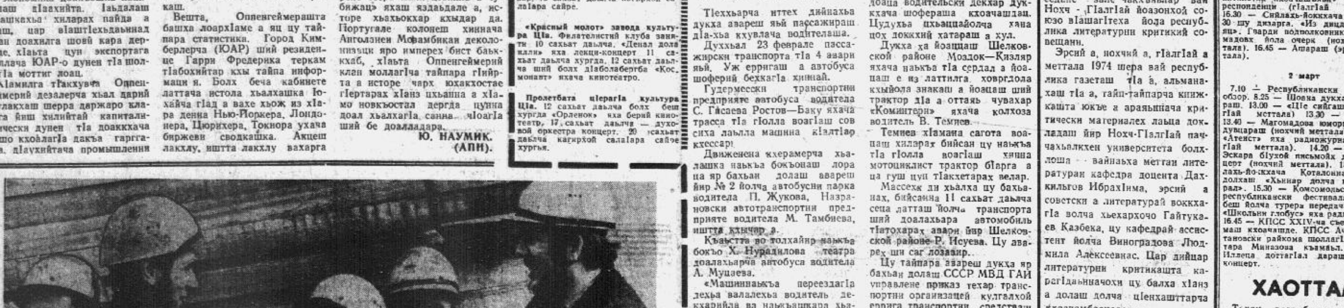

ГДР. Росток, Балтикера йоккхагIа ярех ГДР порт я — из республика керттера ярех форда цIиI я. Укхазара дIадолалу дунен дукххача мехкашка долха лоархIамера торгови наькъаш. Порта причалашта хьатIаух мехка халкъа боахама эша мухьаш тIадола бIаьш кеmаш.

Сурта тIа: Клаус Габриэль (центре) керте латта докерий бригада — Ростокски порте дикагIа ярех я.

К. ТАРУСОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Укх деношка филармоне артистий «Красный молот» завода тIема ветеранащца вIашагIкхетар хилар. Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артисташа, республика Ленински комсомола преме лауреаташа Н. Надеждинаси Е. Хавричевеи ветеранашта хьекхар «Даим йоага цIи» яха литературно-музыкальни композици.

СУРТА ТIА: «Красный молот» завода тIема ветеранаш артисташца.

А. ПАРХОМЕНКО сурт.

Тахани кхоанеи хургда

1 МАРТ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 11 сахьат даьлча Коталон 30 шу дизара накъадолхаш. «Ва нах! Шоай дог мел детталу дагадоагIаш хилалаш, враз мишта хила даьккхад» яха кинофестиваль. 18 сахьат даьлча «Цу деной сийле йожаргьяц» яхача лекторе (242-гIча горно - стрелкова дивизе тIема наькъах) «Грознера». Праге кхачалца» яха лекци. «Тхона дагайоагIа шун цIераш» яха тематически кино 18.40 хьоkхаргда. 19 сахьат даьлча дIайолалургья кагирхой салаIара сайре.

Химкий культура Дворец. 10 сахьат даьлча СССР 50 шу цIерагIча химкомбината команашта юкъе волейбола ловзара ихьаш чакхъергья. 17 сахьат даьлча духовой оркестро дунен халкъий иллеш локхаргда. 17.30 «Оаха жоп лу шун хаттарашта». Юридически консультаци.

Н. К. Крупская цIерагIа культура Дворец. Поккхача зале Даьхен бIухошта хетаяь кинофестиваль хургья 13 сахьат даьлча. Цул тIехьагIа — Советски Союза Турпалцанов. Сергеевца вIашагIкхетар. 16 сахьат даьлча книжкай выставка обзор. ЗIамигача зале 19 сахьат даьлча кагирхой салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIагIа. 17 сахьат даьлча бешамаш лелаерий ваняти хургья.

Пролетбата цIерагIа культура ЦIа. 15 сахьат даьлча «Къона лениннец» яхача клубе «Тха ноанош» яха Iуйре чакхъергья.

Хьехархочун ЦIа. 18 сахьат даьлча артисташ кагирхошца вIашагIкхета сайре хургья.

2 МАРТ

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 9.00, 11.00. Болх беш хургда бераштен кхелетаранен лаьрхIа дола «Заманхо» яха кинотеатр. 18.30 даьлча къонача поэтий Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIемах йолча произведенией обзов. Кагирхой салаIара сайре 19 сахьат даьлча йолалургья.

Химкий культура Дворец. 10 сахьат даьлча болх беш хургья шахматистий клуб. Музыка, кIира. «Марша йоагIийла музыка» яха беседа 10 сахьат даьлча йолалургья. Цул тIехьагIа — № 5 йолча берий музыкальни школа концерт. 11 сахьат даьлча ший болх дIаболабергба «Тоатолг» яхача берий кинотеатро. Кердара техническ литература обзор 18 сахьат доалаш чакхйоаккхаргья.

Н. К. Крупская цIерагIа культура Дворец. 16 сахьат даьлча дешара зале «1944 хьалхарча ах шера Советски Эскар тIагIортар» яхача книжкай выставка литература обзор. 19 сахьат даьлча кагирхой салаIара сайре.

«Красный молот» завода культура ЦIа. Филателистий клуба заняти 10 сахьат даьлча. «Денал дола илли» яха лекци-концерт 11 сахьат даьлча хургда. 12 сахьат даьлча ший болх дIаболабергба «Космонавт» яхача кинотеатро.

Пролетбата цIерагIа культура ЦIа. 12 сахьат даьлча болх беш хургда «Орленок» яха берий кинотеатр. 17 сахьат даьлча — духовой оркестра концерт. 20 сахьат даьлча кагирхой салаIара сайре хургья.

МАССАНЕ ЮКЪАРА ГIУЛАКХ

ПхийттлагIа шу да Наьсарера халкъа театр болх беш дола. Цу хана денз советски драматургаша язъянь дукха сакъердаме пьесаш уваттаяьй театра коллективо гIалгIай а эрсий а меттала. Царна юкъе я Н. Островске язъянь «Iа лийхар корадоагIа», Чехова «Предложени», А. Хамидова «Совдати Дауди», Соболева «Разведчицаш», С. Чахкиевен Г. Русаковен «Къонгаш бовча хана», Салынске «Фата еттараш», И. Алиева «ТIехьара дош», А. Бокова «Бачий истий» яха а кхы дукха а пьесаш.

Наьсарен районе тайп-тайпарча моттигашка балхаш а деш цигара мукъабаьлча репетицешка ухаш Iома а луш, шоаш Iомадаь эзди, эстетически кхетам лаххбеш дар къахьегамхошта гойташ, цар самукъа доаккхаш хьабоагIа театра артисташ Медова Лида, Медов Мустафа, Мошхоев Iалаудин, Албаков Байсолта, Беков Бекхан, Муталиев Султан, иштта кхыбараш.

Атта деце а Iалаьмате боккхача лоархIаме гIулакх да цар кхоачашдер. Ала деза халкъа театра артистий доккхий толамаш даха кайоалаш хилар а.

Белгалдаьккхача кхоачам ба В. И. Ленин вая 100 шу дизара хетадаь вай республике хиннача хьажарга художественни самодеятельноста коллективашта юкъе хьалхара моттиг яккхарах театра РСФСР культура министерства хьалхарча степена дипломаши артисташта ахчан совгIаташи далар.

СССР-а а вай республика а 50 шу дизара наькъа долхача хана театро оттайир кхо спектакль — С. Чахкиевен Г. Русаковен «Къонгаш бовча хана», А. Хамидова «Совдати Дауди», Х. Ошаева «Цхьан бе ши харбаз». Цу спектаклашка керттера кхалнаьха ролаш ловзайир театра артистка Медова Лидас. Ерригроссийски хьажарга РСФСР къулбехьен халкъий театрашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Наьсарерча халкъа театро. Из толам баккхарах хьалхарча степена диплом а доаккхаш лауреат хилар театрах. Берригача артисташта бетта доагIача алапе боарамах ахчан совгIаташи дипломаши делар. Къаьстта дика лейзача Медова Лидайнеи Медов Мустафайнен лауреаташ беш дипломаш делар.

Ше кийчъяь спектаклаш гойташ халкъа театра коллектив хилар ГуржегIа Ахметовски районе а Къулбаседа-ХIирийчен Пригородни районе а. Iалаьмате дика чакхъяьлар цу шиннахьа а театра интернациональни доттагIа хьоашалгIеш.

Иштта дика лелар халкъа театра болх 1973-ча шера районера культура ЦIа ремонта дIакъовллалца. 1974-ча шера июль бетта мара чакхъяланзар из ремонт.

Гурралца тха вIаштIехьдаьлар кхаь даькъах латта «Кашара оаз» яха пьеса Iомае а «Бачий эзахалол» яхача А. Бокова пьеса тIара ролаш дIахьа йийкъа Iомае дола дала а. ЦхьоалагIча октябре балхара дIа а баьнна дIабахар керттера ролаш ловзаеш хинна Лидан Мустафан МедовгIар. Юха а лаьгIбелар театра болх. Цар метта кхыбараш кийчбе кхелехьа шелъелар. ХIаьта укх тIехьарча шиъ ахи шера тоадеш латтача культура ЦIагIа хIанз а шийла я, чухь Iе йиш йоацаш. Из бахьан долаш дукха культура болхлой цамогаш хиннаб. Болх беш яц кружокаш. Балхах дог йиккхад художественни самодеятельноста доакъашхой. Керттера ролаш ловзаеш хиншарех вола Беков Бекхан а болх бе йиш йолаш моттиг ца хилар бахьан долаш балхара дIаваьннав, шийца шаккхе художник а волаш. ДIакъайла латт художественни мастерской. Белгалдаккха доагIа цо болх баьча шин бетта пхи эзар совгIа сома пайда баь хилар.

ХIана бехаб массанахьа довзаш а сийдеш а хиннача халкъа театра болх, хIана лаьгIбеннаб районера берригa культура болх? Сона ловра района кулгалхой цу дешага хьажар а, тхона эшари тха лазари фуд хар а, культура болхлошта новкъостал дар а.

Аз яхац тхоашта хьалхара болх бе. Сона лов театра болх хIана соц хьажар, цун бахьанаш къоастадар, лерттIа болх дIабахьара эшар вIаштIехьдаккха гIо дар. Сона лов шоай ха а хьинар а ца кходеш культурни болх берий хам бар, уж лархIар, дIахо кхы а дикагIа болх бе цар безам боагIаргболаш гIулакх вIаштIехьдаккхар. Из тха районе хIанз укх сахьате долаш дац.

Цу дерригега хьажа а хьежа республике цаI мара доацача халкъа театра новкъостал дар дог доах аз района предприятей, боахамий кулгалхоша, хIана аьлча халкъа театра болх тоабелга массане а юкъара гIулакх ма дий.

А. ТОРИЕВ,
Наьсарерча халкъа театра режиссер.

ФЕ ХИЛА

ТIеххьарча иттех дийнахьа дукха авареш яьй пассажираш дIа-хьа кхувлача водителаша.

Духхьал 23 феврале пассажирски транспорта тIа 4 авари яьй. Уж ерригаш а автобуса шоферий бехкагIа хиннай.

Гудермесски транспортни предприяте автобуса водитела С. Гисаева Ростов—Баку яхача трасса тIа гIолла воагIаш сов сиха лаьлла машина кIалтIар кхессар.

Движенена кхерамерча хьалашка наькъа бокъонаш лора ца яр бахьан долаш авареш йир № 2 йолча автобусни парка водитела П. Жукова, Назрановски автотранспортни предприяте водитела М. Тамбиева, иштта кхычар а.

Къаьстта во толхайир наькъа бокъо Х. Нурадилова театра доалахьарча автобуса водитела А. Муцаева.

«Машиннаькъа переездагIа деxьа валалехьа водитель декхарийла ва наькъашкара хьалаш кхераме да-дац хьажа, цо теркаме лаца еза сердалца а оазаца а еш йола сигнализаци, шлагбаума положени, переезда дежурнега лалувгIа деза» яхача наькъа бокъоний № 120 пункта дIадехар кхоачаш ца дарах тепловоза тIатехар автобус Муцаева.

Иразa, транспорт сиха йоагIаш ца хиларах а, кхы долча бахьанех а нах лоза ца беш бисар цу аварех.

ТIеххьарча хана дукхагIа хул наькъа тIа латтача транспортни средствашта машинаш тIаетташ хулаш дола хатараш.

Сеца латтача транспортага движенена н вкъарле ца яйтарах лаьца а пункт я наькъа бокъонашка. Цо дIадех «Автомобиль соцае езаш моттиг хилча, нагахь санна из сеца латта автомобиль кхыча транспортни средствай водителашта атта зелургIйолаш ца хилча водитель декхарийла ва транспорта тIехьашка 25—30 метр гаьна аварийни остановка знак е йовшсоглуш йола цIе фонарь оттае».

Цхьабакъда, из чоалхане доаца водительски декхар дукхача шофераша кхоачашдац. Цудухьа цхьаццайолча хана цох доккхий хатараш а хул.

Дукха ха йоацаш Шелковской районе Моздок—Кизляр яхача наькъа тIа сердал а йоацаш е из латтилга ховрдола кхыйола знакаш а йоацаш ший трактор дIа а оттаяь чувахар «Коминтерн» яхача колхоза водитель В. Темиев.

Темиев хIамана сагота воацаш хиларах бийсан цу наькъа тIа гIолла воагIаш хиннa мотоциклист трактор бIарга а ца гуш цун тIаккхетарах велар.

Массехк ди хьалха цу бахьанах, бийсанна 11 сахьат даьлча сеца латташ йолча транспорта шийн доалахьара автомобиль тIатохарах авари йир Шелковской районе Р. Исуева. Цу аварех ши саг лозавир.

Цу тайпара авареш дукха яр бахьан долаш СССР МВД ГАИ управлене приказ техар транспортни организацей кулгалхой ерригa транспортни средстваш аварийни остановка знакашца е цIеча фонарашца Iалашъе декхарийла бен.

Госавтоинспекце бокъо ца елча габаритни йоаца грузаш дIа-хьа яхьа бокъо яц.

Нагахь санна хьоны хилча а царца уж лораеш саг хила веза.

Дукха ха йоаккхаш латта езаш хилча, къаьст... бийсанна, наькъа йистера а транспортни средстваш дIаяха декхарийла ба водителаш.

Уж бокъонаш къаьстта лорае декхарийла ба пассажираш дIа-хьа кхувлаш бола водителаш.

ДIадахача кIирагIа Нохч-ГIалгIайчен наькъашка 67 авари яьй, цхьа саг вийнав, 16 сага човнаш яьй.

А. ЧЕБУШЕВ.

КРИТИКИЙ СОВЕЩАНИ

Укх деношка Нохч - ГIалгIай истори, метта, литература Iилма - тохкама института заседане зале чакхъяьлар вай Нохч - ГIалгIай йоазонхой союзо вIашагIтеха йола республика литературни критикий совещани.

Эрсий а, нохчий а, гIалгIай а меттала 1974 шера вай республика газеташ тIа а, альманахаш тIа а, тайп-тайпарча книжкашта юкъе а араяьннача критически материалех лаьца докладаш йир Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен университета болхлоша — вайнаьха меттаи литературан кафедра доцента Дахкильгов ИбрахIима, эрсий а советски а литературай воккхагIа волча хьехархочо Гайтукаев Казбека, цу кафедрай ассистент йолча Виноградова Людмила Алексеевнас. Цар дийцар литературни критикашта карагIдаьннaчохи цу балха хIанз а долаш долча цIенхаштарча кхоачамбоацарех а.

Докладаш чулоацам кIоарга белашн боккхача лоархIамен хилар белгал а доаккхаш, литературни критика дIахо тоаяра де дезарех дийцар къамаьлаш даьча литературоведа Виноградов Борис Степановича, гIалгIай йоазонхочо Ведзижев Ахьмада, Нохч - ГIалгIай истоpe, метта, литература Iилма-тохкама института болхлочо Чапанов Оарцнакъас, кхыбараша.

А. ВЕРДОВ.

Редактора зам.
М. М. МУСИЕВ.

ТЕЛЕ-ВИДЕНИ

1 март
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — «Оаккарий хьакъехьа бераштa». 10.00 — «Дай-ноаной шоана». 10.30 — Босбола телевидени. «Художникех дола дувцараш». Василий Суриков. 11.00 — Босбола телевидени. «Iуйрийнара почта» яха музыкальни программа. 11.30 — ДикагIа дола товараш дукхагIа. 12.00 — Музыкальни календарь. 12.30 — «УнахцIено». 13.00 — Коталон 30 шу дизарга. Документальни фильмай программа. 13.30 — Босбола телевидени. СССР тракторни а юртбоахама а машинаш хьаяра министраца Синицинца яь беседа. 14.00 — Босбола телевидени. Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха. «Сихача секундий мах» яха художественни фильм. 15.30 — Кагирхошта йола музыкальни сайреваш. Передача дIахьу музыковеда Дезорцевас. Союзни цIен колонни залера передача. Перерывах — Босбола телевидени. Мультфильмай программа. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Цирке». 19.10 — Босбола телевидени. «Дерригача дегтIара». 21.00—«Ха». Информационни программа 21.30— Босбола телевидени. Штрауса произведенешцара концерт. Венера передача. 22.35 — Спортивни программа. 1. Поддубне цIерагIа йола приз яккха классически къовсамах йола дунен халкъашта юкъера яхь. Киевера передача. 2. «Комсомольская правда» газета приз яккха пек дара йола дунен халкъашкъера яхь. Ленинградера передача. Йистеяьча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

17.30 — Сийлахь-йоккхача коталон 30 шу дизар. «Альба Регия» яха художественни фильм.

2 март
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Берашта йола Iуйрийнара гимнастика. 9.20— Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени «Гургад бетта сахьат». 10.00 — «Советски Союза гIулакх деш ва». 11.00 — Босбола телевидени. «ДIахьалха долле бераш». 12.00 — Босбола телевидени. «Музыкальни киоск». 12.30 — «Юртара сахьат». 13.30 — «Литературни беседаш». Иванов вaь 80 шу дизарга. Передача дIахьу поэта Суркове. 14.15—«Оаш даьча дехарах вIашагIкхетар». Композитора Шахбулатова илли (нохчий меттала). 15.00 — ТIема шераш дагалаьца. «Тешаме хилар» яха художественни фильм. 16.25 — Осипова цIерагIча Паччахьалкхен академически эрсий халкъа оркестра концерт. 16.50 — Босбола телевидени. Дунен халкъашта юкъера панорама. 17.20 — Босбола телевидени «Мзиури» яха телевизионни музыкальни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. Мультфильм. 18.30 — Босбола телевидени. «Киноникъбархой клуб». 19.30 — Поэта Долматовске авторски сайре. Союзни цIен колонни залера передача. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Поэта Долматовске авторски сайре дIахо яхьар. 23.00 — Спортивни программа. 1. «Комсомольская правда» газета приз яккха пек дара йола Дунен халкъашта юкъера яхь. Ленинградера передача. 2. Поддубне цIерагIа йола приз яккха классически къовсамах йола дунен халкъашта юкъера яхь. Киевера передача. Йистеяьча — кердадараш, передачай программа.

II ПРОГРАММА

15.00 — Волейбол. Нохч - ГIалгIайчу хьалхара моттиг яккха. 19.00 — «Моаршал хилда, Iодика хийла» яха художественни фильм.

РАДИО

1 март

6.30 — «Юртара вахар». Хьайбай продукци — дукхагIа (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Къонал» яха радиовыпуск. 8.55 — Ашараш. 13.00 —«Илья Ильич» яха Чахкиев СаIида дувцар (гIалгIай меттала). 13.20 Нохч-ГIалгIай спектаклаш тIара ашараш. 14.00 — «Мастер» яха зарисовка (гIалгIай меттала). 14.15— «Яхьо кхетамца нах кхебу» яха беседа (нохчий меттала). 14.30—СССР вошал долча халкъий литература яхача дикладара. «Латышски йоазонхо-революционер Мартин Лацис» яха передача. 14.55 — Ашараш. 15.15 — «БIаьстанара фантазия» яха концерт. 16.00 — «Общественни законаш» яха радиожурнал. 16.20 — «Цар пятилетка кхоачашъяьй» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.30 — Сийлахь-йоккхача Коталон 30 шу дизарга. «Из диццала йиш яц». Гварди подполковниках Магомадовх йола очерк (нохчий меттала). 16.45 — Ашараш (эрсий меттала).

2 март

7.10 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Шоана дукхаеза ашараш. 13.00 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала) 13.30 — Ашараш. 13.40 — Магомадова юмористически дувцараш (нохчий меттала). 14.00 — «Атеист» яха радиожурнал (гIалгIай меттала). 14.20 — Советски Эскара бIухой письмойх дола концерт (нохчий меттала). 15.15—Сийлахь-йоккхача Коталонна наькъа долхаш «Хьинар долча вахта бoрал». 15.30 — Комсомольски иллей республикански фестивала хоедам беш йолча турера передача. 16.15 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск. 16.45 — КПСС XXIV-ча съезда социалаш кхоачашде. КПСС Ачхой-Мартановски райкома шоллагIча секретара Миназова къамаьл. 18.30 — Иллеца доттагIал дараштa дола концерт.

ХАОТТАМ

Тьхан республике гIоллеч Грознен хувцалуш морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, Iуйрийна цхьаццайолча моттигашка дохк а доаллац, къилбаседа - малхбузехьара секунде 5 метрга кхоачаш чIоагIа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура республике гIолла 3—5, Грозне 2—3 градус йIовхал йолаш хилен тарлу. Кхоанен ломмен морхаш а йолаш, наг-нагахьа екха а схкаш, цхьаццайолча моттигашка кIезиг-дукха лоа а делхаш. 2-ча марта дохк а доаллаш, бе-беча оагIорахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура бийсашка 2—7 градус шелал йолаш, деношка 1 градус шелалгара 4 градус йIовхалга кхоачаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктоккама секретара—3-34-38; партийни вахарен культуран отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры—3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии— 2-54-30.

Газет арадувла шинарен, ерен, шоаттен деношка.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Револющe проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 1463.